

Kortermajast, kus Eerik Leesik elas, avanes avar vaade jõeluhale. Suurvee ajal meenutas Keila jõgi seal pigem piklikku järve. See oli Eeriku jaoks üks vähestest kohtadest, kus pingete maandamine oli garanteeritud. Tuli vaid teada, kuhu ja kunas minna. Kui need tingimused täidetud ja mehel vedas, õnnestus tal kevadise tulvavee ajal luhal suuri haneparvesid vaadelda. Samuti luikede seltsinguid ja muudki huvitavat. Mõnel aastal jäi suurvesi praktiliselt olematuks ja siis tundis mees, et midagi on temalt nagu ära võetud. Kui jätkus vett ja linde ning ka aega ja tahtmist, lippas Eerik vabal hetkel üle maantee ja oligi looduses. Mis sest, et selja taga möirgasid kihutavad autod. Eerikul olid kummikud jalas ning ka sobilikud rajakesed tuttavad. Sealtkaudu oli võimalik vesises pajustikus suurele veele võimalikult lähedale pääseda.

Järelikult polnud see mingi ime, et ta esimese mai varahommikul luhale läks. Oli pühapäev ja liiklus veel vähene. Nendel lühikäikudel oli äpardusi ennegi juhtunud, kuid tänane prohmakas oli senistest kõige hullem. Mingit tundmatut veelindu märganud Eerik unustas hetkeks ettevaatuse. Sellest piisas ja ta kukkus valju plartsatusega pilgeni vett täis olevasse kraavi. Tema ekspeditsioon – nagu tema abikaasa neid käikusid vahel irooniliselt nimetas – oli sedapuhku lõppenud.

Tegelikult mul vedas, et pajupõõsas on otse siinsamas – sain selle okstest kinni krabada, tänas mees õnne, kui ta painduvate okste abil kraavist vaevaliselt kaldale ronis. Tänu pajule jäid ka kummikud jalga, sest need on mulle suured ja oleksid võinud savi sisse kinni jääda. Ka binokli jõudsin ära päästa, arutles Eerik, kui ta porisest veest nõretades otsejoones kodu poole kõmpis.

Teepervel tuli oodata, sest liiklus oli vahepeal üllatavalt tihedaks läinud. Viimaks ometi võttis keegi kihutajatest hoo maha, et hädaline üle tee pääseks. Kuid see polnud vastutulek. Tema kulul sooviti vaid nalja saada: juht andis pikalt signaali ning kaks tüüpi irvitasid avalikult tema välimuse üle.

No on napakad, peavad mind vist paadialuseks, kirus Eerik endamisi ja lisas sammu. Aga kui rooli taga istuja mersuga tasapisi järjest lähemale nihkus, ei pidanud ta närv enam vastu.

„Kuhu sa ronid?“ karjus Eerik tigidalt, juhile näpuga oimukohta näidates. Vaevalt need tegelased teda kuulsid, ent žest oli mõistetav, sest mõlemad ajasid oma lõuapärad lausa kõrvuni. „Neetud nõmedikud,“ kirus Eerik. Samas taibates, et see on alles algus – Talvi oli täna ju kodus.

Õnnetu loodusehuvilise kodune vastuvõtt kujunes kardetust veelgi karmimaks.

„Nende kaltsudega sa tuppa igatahes ei tule!“ teatas armas abikaasa, olles Eeriku välimusele vaid põgusa pilgu peale visanud. „Leidsid ka päeva,“ ahastas ta. „Täna tulevad ema ja isa üle hulga aja meile külla.“

„Seda kiiremini mul tegutseda tuleb,“ arvas mees. „Kuhu mul siis minna?“

„Võtad riided siinsamas seljast,“ kamandas Talvi ootamatult.

„Siin? See on ju avalik ruum. Juhtub keegi nägema.“

„Mis siis? Supelrannas pole mõnel hilpugi seljas, siin aga teavad sind kõik. Politseisse keegi helistama ei hakka.“

Selle peale Eerik plahvatas: „Praegu sa läksid küll üle piiri! Tahad mind naabrite silmis naerualuseks teha või?“ karjus ta nagu lauluväljakul, sest trepikoda kajas võimsalt vastu.

„Vaiksemalt! Niiviisi kutsud ise publiku kohale,“ muigas Talvi irooniliselt.

„Aitab küll, ole nüüd inimene, lase sisse,“ püüdis Eerik veel heaga seda tobedat situatsiooni lahendada. „Annan sõna, et esikust kaugemale ma oma jalga ju ei tõsta.“

„Olgu, aga ainult sel juhul, kui alates tänasest hakkad tolmuimejaga korterit koristama.“

On alles nõid! „Mida sa veel ei taha! Ma raban niigi mitme koha peal tööd teha. Sinu koormus on kolm korda väiksem,“ paiskas mees naisele tõe näkku. „Kuhu siis see võrdõiguslikkus jääb?“

„Abielus ongi nii, et üks elab, teine abistab,“ turtsatas Talvi ninakalt ja tõmbas ukse prõmdi kinni. Eerik pidas väheke aru, kuid siis kuulis ta vastaskorteri sisemise ukse tuttavat kriuksatust. *Selge pilt, Milvi on karjumist kuulnud ning piilub kindlasti juba läbi ukse silma. Mida teha? Kui ta mind siin lahti riietumas näeb, on see homme terves linnas teada, ahastas Eerik.* Samal hetkel nende uks paotus ja Talvi viskas kiiruga kokku korjatud riided põrandale. *Aluspesu ka – ta on peast ikka täitsa segaseks läinud!*

„Võid need tagasi võtta, mina praegu koju ei tule,“ teatas mees. Vaatas seisemisest põrandale tekkinud porist loiku ning suundus trepi poole.

„Kuidas arvad. Kui julged, siis mine.“

Eerikul oli juba ükstapuha, mida Talvi talle järele hõikas. „Mees teab, mis mees teeb,“ ühmas ta üle öla ja kiirustas trepist alla. Välistrepil mees veendus, et õhk oli puhas, kuid põikas korraks siiski keldrist läbi – seesuguse väljanägemisega oleks olnud rumal pimesi tänavale tormata.

Esiotsa Eerik lihtsalt pidi oma Talvi peale mõtlema, sest viimase ajal ei saanud mees enam aru, mis tema abikaasa kenas peakeses küll toimus.

Talvi saab õige pea neljakümneseks, kuid välimuse järgi tundus ta napilt üle kolmekümne olevat. Tõsi, ta oli enda eest alati ka hoolt kandnud. Ent keskmise suurusega firma müügiesindaja peabki peen ja igati tasemel välja nägema.

Keskmist kasvu, muidugi sale, pikad blondeeritud juuksed ning ilusas sarnakas näos säravad suured rohekad silmad, mis Eeriku arvates vajaduse korral virvatulukestena sädelema löid. Pealiskaudse pilguga võis tunduda, et temasuguseid kaunitare

olid kõik kohad täis. Aga see ainult näis nii. Pealegi olid nad kõik sõjamaalingus. Tema naisel võõpamiseks vajadus puudus – järelikult asus ta paljudest vähemalt astme võrra kõrgemal.

Hiljuti oli Marek vintis peaga maininud, et Talvi näeb ikka pagana hea välja. Teades, et sõber on kiitusega kitsi, oli Eerik selle väitega meelsasti nõustunud. Hetkel oli Eerik aga väga rahul, et Marek meelde tuli. *Vaat just tema juurde ma praegu lähengi! Teist nii sobivat kohta pole lihtsalt olemas.*

Marek Mäeveer oli Eeriku pikaäegne töökaaslane. Algul töötasid nad mõned aastad Harju Elektris, siis otsustasid oma käe peal äri ajada. Ja ajasidki, kuni nende kolmas kompanjon alt vedas. Ta üritas nende ühisest kasumist lõviosa endale haarata. Tol lool oli lühike lõpp: Marek on raske käega mees ja ta saatis Anti ööbikuid kuulama. Lisaks jäi petis ka oma osast ja kahest hambast ilma. Eerik kartis, et sellest võib veel palju jama tulla, kuid Anti osutus argpüksiks ja laskis Keilast jalga. Nii et tolmujutt taga. Antist oli tegelikult tsipa kasugi, sest Eerik ja Marek mõistsid, et kauba pakkujaid on vähemalt sama palju kui ostjaid – seega oli nende tilluke äri nagunii hukule määratud.

Üks juhuslik tööots näitas sõpradele õige suuna kätte ja nüüd peavad nad elektri- ja ka remonditööde valdkonnas vabakutselistel ametit. Pidevat jobi Marekil ja Eerikul loomulikult ei ole, ent kuna neil on laialdane tutvusringkond ning nad teevad korralikku tööd, saavad nad ametis olla umbes poole töökoormusega. Ülejäänud ajal on sõbrad sunnitud midagi muud tegema. Praegu oligi üks pikem tööots lõpujärgus. Ühe vana talumaja põhjalik renoveerimine, kusjuures ohtlikuks muutunud elektrisüsteem tuli täielikult uuega asendada.

Eerik passis keldri välisukse taga, kuni teise korruse Anne autosse istus ja ära sõitis, lipsas siis kohe maja taha ja hiilis mööda kõige ohutumate teed sõbra eluasemeni välja. Mõned inimesed tulid vastu, kuid sinna polnud miskit parata. Üks mutike tõmbus pomisedes kõrvale – pätist on targem kaugemale hoida.

Isegi Marek tunnistas teda oma puhmas kulmude alt vaikides terve pika minuti. Alles siis tegi suu lahti: „Mis sinuga juhtunud on? Tulid kusagilt võsaballilt või?“

„Ega sa palju ei eksinudki,“ sosistas hädaline. „Pajuvõsast tulin.“ Seejärel viipas ta peaga küsivalt kõõgi poole. Püstine korts sõbra kulmude vahelt kadus.

„Leila sõitis nädalavahetuseks maale, oma vanemate juurde,“ selgitas Marek. „Esimesel mail on seal õue koristamine ning aia-
maa kaevamine igivanaks traditsiooniks.“

„Kuidas siis sina koju jäid?“

„Ah, nihverdasin end seekord mängust välja – selg haige ja nii edasi,“ muigas sõber. „Tahtsin lihtsalt puhata.“

„Arusaadav,“ ohkas Eerik kergendatult. „Vähemalt selles suhtes mul vedas. Leila on küll normaalne naine, aga pagana piinlik oleks olnud ning naistele tuleb alati hirmus põhjalikult seletada.“

„Jah, täna õnne,“ muheles kamraad. „Koori end paljaks. Ma vaatan sulle midagi selga ja siis torkame sinu kaltsud pesumasinasse.“

„Arvad?“

„Oled sa lisaks ka põrutada saanud, et neid riieteks pead? Neis on limast konnakudu ja muda poole rohkem kui tekstiili. Kõigepealt tuleb need puhtaks pesta.“

Mareki riided olid Eerikule suured, aga vastupidine olukord oleks veel hullem olnud.

„Taskud tee tühjaks,“ käsutas Marek, „ja põrand kuivata ära! Siis lähme kööki.“

Kui need hädalised asjad tehtud, tõi peremees külmikust lage-
dale peaaegu täis viinapudeli ja praetud tuulehaugi ning istus samuti laua taha. Valas pitsid täis.

„Noh, võtame siis ühed ära.“

Valas Eeriku klaasi kohe uuesti triiki. „Säh, võta teine klõm-
kas kohe peale – see läheb sul praegu asja ette.“

„Läkski nagu kerisele. Ole sa meheks!“ tänas sõber südamest.

„Seda ma olengi,“ muigas Marek, „aga nüüd pajata, kus sa siis hulpimas käisid. Ega ometi Keila jõe avarustel.“

„Nii kaugele ma paraku ei jõudnudki,“ ohkas Eerik. „Leppisin jõeäärse kraaviga.“

„Ning kohe sumdi sisse?“

„Jah, täies pikkuses üle pea sisse. Imekombel suutsin ainult binokli kuivana hoida. Tõstsin selle pea kohale. Mobiiltelefon oli mul õnneks veekindlas kotikeses.“

Marek ei suutnud enam naeru tagasi hoida, ent Eeriku nägu oli nii õnnetu, et peremees tõsines. „Miks sa kodus riideid ei vahetanud?“ uuris Marek siiski visalt edasi. Eerik teadis, et teine pärimist niikuinii enne ei lõpeta, kui kogu lugu teada. Seepärast rääkis ta ise lühidalt kõik ära:

„Talvi oli kodus. Ei lasknud tuppä. Käskis mul end koridoris alasti võtta. Selle asemel tegin sealt minekut.“

Järgnes uus naerupurse, siis Marek vakatas.

„Uskumatu,“ sõnas ta viimaks.

„Aga tõsi,“ lõpetas Eerik lause.

„Mis siis nüüd edasi saab?“

„Pole aimugi. Kõigele lisaks toimub meil kodus täna ämma ja äiapapa dessant.“

„Nende saabumine sarnaneb dessandiga küll,“ itsitas Marek. „Järelikult pead varsti koju minema?“

„Ei mõtlegi.“

„Vot see on mehejutt! Selle peale võtame.“ Peremees haukas tuulehaugi peale ja jätkas mõtlikult: „Tead, mis ma sulle veel ütlen: oma naise välimuse üle võid sa küll uhkust tunda, aga ...“

„Mis aga?“ muutus Eerik valvsaks.

„Aga tal on kodus üks kole loom.“

„Mis loom?“ usutles Eerik, kartes, et seekord läks paarimees oma lori jutuga liiale.

„Iseloom,“ pahvatas Marek naerma.

Eeriku tuju oli aga mõneks ajaks rikutud. Kamraad armastas aeg-ajalt lolli nalja visata, aga oli tal vaja just praegu sedasi lõmpsida.

Kuid Marek ei kuulunud pilkehimuliste meeste kilda ning nende jutt muutus kohe tõsiseks.

„Heakene küll, täna pole sul hea lõhnadega ämma palge ette minna, aga siis pead sa küll koju minema ja sotid naisega selgeks rääkima. Sina pole tegelikult ju milleski süüdi, Talvi käitus sinuga inetult. Ütleksin, et jöhkralt.“

„Homme muidugi lähen, eks siis paistab, mis edasi saab,“ ohkas Eerik. „Vala mulle üks pits veel. Viimane.“

Just siis ärkas Mareki telefon ellu. „Talvi,“ üllatus mees. „Huvi-
tav, miks ta mulle helistab?“

„Ma lülitasin enda oma välja. Võta vastu. Ütle, et sa ei tea minust midagi.“

„Ilmselt ei jäänud uskuma,“ ütles Marek telefoni taas aknalauale pannes. „Soovis veel Leilaga rääkida.“

„Ise ta selle probleemi tekitas, las nüüd põeb natuke.“

„Ärge ainult üle pingutage,“ ühmas sõber vaikselt. „Teie läbi-
saamine on ennegi kehvapoolne.“

„Tunned muret?“ märkas Eerik endas jälle kergelt pahameelt tõusmas.

„Püüan oma vana võlga tasuda – kunagi päästsid oma nõu-
annetega minu abielu.“

„Ära pahanda – närv on pingul.“

„Arusaadav. Arutame parem tööasju. Enne suve oleks konk-
reetsem plaan vaja paika panna.“

Seda nad ka tegid ja kui Eerik riided masinast kätte sai, tuli tal üle hulga aja triikrauaga tutvust teha. Marek riskis rahatrahviga ja nad käisid seejärel veel ehitustarvete poes, et algavaks töö-
nädalaks üht-teist vajalikku ette varuda.

Eerik ööbis Mareki juures. Koju läks ta minutit kümme pärast Talvi tööleminekut. Mingit sedelit köögikapil ei olnud. Alles nüüd

lülitas ta telefoni sisse. Seal oli mitu vastamata kõnet ning sõnumit. Kõik peale ühe abikaasalt.

Vaevalt jõudis ta mobiili laadima panna, kui Talvi helistas.

„Miks sa ei vastanud? Kus sa praegu oled? Kas kodus?“ valas ta mehe küsimustega üle.

„Ma ise ka ei tea kus.“

„Kuidas nii?“

„Eile varahommikul oli see veel ka minu kodu, praegu ei julge ma seda enam kinnitada.“

„Ah jäta,“ turtsatas Talvi. „Anna andeks! Olen ikka paras ohmu ja oma koosa sain ma eile ema käest juba kätte,“ lõpetas see kange naine nuuksatusega.

„Uskumatu,“ imestas Eerik tahtmatult. „Kaitstes ta siis mind?“

„Jah.“

Minu teada pole seda varem kunagi juhtunud. „Olgu, pean lõpetama, sest kümne minuti pärast sõidame Marekiga objektile.“

„Head päeva.“

Eerik ei vastanud.

– 2 –

Leesikute peres möödus maikuu esimene nädal külma sõja märgi all. Eerik tegi pidevalt pikki tööpäevi ja ka Talvi viibis kodus tavalisest veel vähem. Kui nad siis õhtutundidel siiski kokku said, kaebas üks peavalu, teine hirmsa väsimuse üle. Omavahel räägiti vähe ning ainult hädavajalikest või siis täiesti neutraalsetest asjadest. Mõlemad mõistsid, et ilma arvete klaarimiseta nende läbisaamine ei parane. Pigem halvenes, sest kisendavalt vaikne pinge aina kasvas. Uue plahvatuse tekkimiseks piisanuks vaid ühest sädemest.

Seepärast tundus loomulikuna, et laupäeval läks Talvi sõbranna juurde ja Eerik koguni tööle. Seda enam, et mehed tahtsid alates

jaanilaupäevast kuni juuli lõpuni töölt vabaks võtta, sest puhata on ka vaja. Leila oli Marekile koguni ultimaatumid esitanud, sest soovis sel suvel ühisele puhkusereisile minna. Kasvõi lühikesele.

Laupäevane ilm oli endiselt jahe, ent päikesepaisteline ja nad lõpetasid paar tundi varem. Seekord olid nad Mareki Toyotaga. Tagasiteel keeras Marek vahetult enne Luha tänavale jõudmist sõnalausumata Ülesõidu tänavale.

„Kuhu nüüd?“ uuris Eerik.

„Põikame igaks juhuks Koidu tänavalt läbi. Miks sa nihelema hakkasid?“ päris Marek kaaslaselt.

„Ma ei tahaks seal oma nägu näidata,“ tunnistas Eerik. „Piinlik on.“

„Kas sul siis ei ole piinlik, kui sa selles linnas viimasena sinusse puutuvast suurest jamast teada saaksid? Ja mis on tähtsam, kas sinu üksainus isiklik elu või teiste arvamus?“

Eerik kihvatas. *Mida ta närib mu kallal?* Õnneks sai ta sõnadel sabast kinni – Marek soovis talle ju head ja tasus oma vana võlga.

Paarimees kiikas Eeriku poole: „Sisse me ei lähe, sõidame ainult mööda. Aeglaselt, ja soovitan sul musta Mercedesi number üles märkida.“

„Sa oled siis nii informeeritud?“ ei suutnud Eerik torkamata jätta.

„Kohe näeme,“ ühmas Marek rahulikult ja aeglustas sõitu, sest Eeriku abikaasa kauaaegse sõbranna maja juba paistis. Kaks autot olid hoovis ja must Mercedes maja ees tänaval ...

Siis ikkagi!

„Kas märkisid numbri üles?“ küsis sõber ja pidas auto kinni.

„Nad saavad aru,“ hädaldas Eerik kirjutades.

„Las saavad,“ käratas Marek ootamatu ägedusega. „Sa oled oma liigse headusega Talvi ära rikkunud. Mida mõistvam ja järeleandlikum sa oled, seda ülbemaks ta läheb! Praegu on veel viimane aeg, sest kui naine on juba korduvalt truudust murdnud, siis lase tal minna. Lehtsabadega pole midagi peale hakata. See eluvend valib aga varem või hiljem järgmise armukese.“

„Sa siis tead teda?“

„Olen kuulnud, et keegi ülbe tüüp,“ muigas mees. „Vahel on isegi maailm liiga väike, mis siis veel Keilast rääkida. Pahanda või mitte, aga kordan üle: täna on veel ehk viimane aeg kord majja lüüa, kuid võibolla on juba hilja. Arvesta sellega, et olen sinust seitse aastat vanem ning paratamatult elukogenum. Ja ühe ranga abielukriisi üle elanud, aga seda tead sa isegi.“

Ülejäänud tee kuni Eeriku kodumajani mehed vaikisid. Enne Toyotast väljumist Eerik siiski poetas: „Aitäh sulle kõige eest! Ja sul on õigus.“

„Ole siis tugev! Kui olukord on väga sant, tule kasvõi mõneks päevaks meile. Leila suhtuks sellesse mõistvalt. Pealegi on ta täielikult sinu poolt.“

„Tänud ka Leilale. Püüan kodus hakkama saada. Õnneks on korter minu jagu, sest see on hangitud enne meie kooselu.“

„Järelikult on kõik trumbid sinu käes.“

Trumbid olid küll mehe käes, kuid mängiti liiga kõrget mängu. Eeriku edaspidise elu peale. Ning seda partiid polnud teps mitte tema alustanud. Eerik andis endale aru, et oli abielu kiirele lagunemisele kindlasti ka ise kaasa aidanud. Tahtlikult mitte, ent eeskätt just oma järeleandlikkusega.

Aga nii räigelt nagu praegu pole Talvi varem käitunud, mõtles Eerik murelikult. Olukord läks järjest hullemaks, sest laupäeval tema ametlik abikaasa koju ei tulnudki. Lõpuks ei pidanud mehe närv enam vastu ja ta helistas. Korduvalt, kuid tulemusteta, sest naise telefon oli välja lülitatud.

Talvi saabus alles pühapäeva hommikul, lõhnad juures ja kergelt jokkis. Teatas, et praegu ei räägi ta sõnagi, sest on väsinud. Kindlasti oli ta ka magamata, sest põõnas keskpäevani. Isegi siis kulus veel paar tundi, enne kui Talvi oli võimeline mehega suhtlema. Nagu karta oli, ei tulnud asjalikust jutust midagi välja. Vastastikune karjumine oli loomulikult kasutu, kuid rahulikult rääkida nad enam ei suutnud. Oli näha, et Talvi seda nähtavasti

ei soovinudki. Kummaline, et naisel jäi õigust ülegi, sest kõiges olevat mees süüdi.

„Oled sa kunagi mõelnud, et mul on sinuga igav! Tahaksin näiteks reisida, aga sina vehid ainult tööd teha,“ teatas Talvi süüdimatult.

„Kui mina ka ainult luuslanki lööksin, millest me siis elaksime?“ imestas Eerik nii eluvõõra jutu peale. „Kui ma palehigis tööd ei rabaks, siis sul polekski enam igav – peaksid samuti kusagil tõeliselt tööd tegema. Siiani oled sa töötamist ainult mänginud. Muretu elu on su lõplikult ära rikkunud. Aga nüüd on sellega aamen: hommepäev hakka endale uut elukohta otsima!“

„Oled sa ogaraks läinud,“ rõõgatas Talvi. „See on meie korter, sest meil on kõik ühine. Kui sa ei taha enam minuga koos elada, siis koli ise välja!“

„Kas oled unustanud, et enne meie paari minemist koostas notar abieluvaralepingu? Selles oli ühe olulise punktina kirjas, et korteri omanik olen mina, kuna soetasin selle oma rahadega enne sinuga tutvumist,“ püüdis Eerik rahulikult selgitada. „Kas sa siis tõesti seda enam ei mäleta? Aga abielurikkujaga koos ma elada ei taha.“

„Tõesta, mida sa ütlesid,“ nähvas Talvi.

„Nagu ma hiljuti aru sain, on tunnistajad olemas, sest sa olevat tolles armupesas regulaarne külastaja.“

Vastuse asemel viskas marru läinud Talvi Eerikut kohvikruusiga. See lendas mehe peast napilt mööda ja purunes vastu ust.

„Kas kutsun politsei?“

„Persse kõik!“ karjus Talvi ning jooksis magamistuppa. Natukese aja pärast tuli ta nuuksudes sealt välja, tõi köögist prügikühvli ja harja ning asus oma lemmikkruusi kilde kokku pühkima. Eerik vaatas seda vaikides pealt.

Tolle rukkililledega kruusi kinkisin talle ammu, sünnipäevaks. Olime sellal väga õnnelikud. Nii kaugel oleme siis viimaks jõudnud, mõtles mees nukralt.